

Soinnahti suruinen soitto

Soinnahti suruinen soitto orjan köyhän kanteleesta, värähti särkyneet sävel.

Laulahti karpea orja: kanteleella kaiutellen syksyn synkeän virren.

Iskivät vihan salamat tulta lyöden köyhän majaan. Kaikui yössä tuskan huudot: lyötiin teräs rakentajaan.

Iskivät vihan salamat, säälimättä miestä, naista, roiskahteli halpa veri: piinattiin — lapsukaista.

Iskivät vihan salamat, verihaavoin immen sorjan, kuni pedot, raatelivat, raikasivat nuoren, norjan.

Iskivät vihan salamat. Itki Emot, itki Taatot. Kilahteli kahlerauta... Synkät kulki hauta-saatot.

Kostivat konnat, korskeat. Roiskahteli köyhän veri. Maahan lyötiin pyhä, jalo. Häpeääpi maa ja meri...

...Katkesi suruinen soitto; kannel kauhusta parahti. Särkyi sävel iltavirren...

Emeli Rautiainen.

Koulutiellä

Kirj. Ida Niemelä

Irjan koti oli pieni salon mökki, jonka erotti kylästä iso järvi. Irja alkoi käydä kansakoulua. Ikävä oli ensin, kun matka oli pitkä, kun oli kuljettava veneelläkin, kävi se niin hankalaksi, että Irjaa ei voitu joka ilta kotiin hakea. Irja edistyi koulussa mainiosti. Opettaja usein sano: "Ilman Irjaa olisi voitto poikien!" Pojissa oli useita hyvin edistyviä, varsinkin Paavo Vähälä. Hän oli ensiluokalla kuten Irjakin.

Että tytöillä oli voitto, se oli pojille kiusallinen ajatus. Irja rukka sai tästä kärsiä. Usein kotiin tullessaan sai Irja pommituksen lumipalloista ja aina pojat kohtelivat Irjaa kiusallisesti siksi, että ilman häntä olisivat tytöt olleet opintitiellä jätettyinä. Usein huomasi äiti Irjan kyynelilmän koulun lähtevän. Mutta kun tyttö sanoi pitävänsä koulusta, niin opettaja eikä äiti arvanneet syytä tytön suruun. Loppui sitte koulu kesäksi. Kylässä pidettiin sunnuntai-koulua, ettei luku aivan lapsilta unhotu. Irjakin kävi siellä. Eräänä pyhäpäivänä oli ilma hyvin kylmä. Äiti antoi Irjalle vahvan huivin, se oli kotikutoinen ja oli siinä punaisia ja kellertäviä raitoja. Kun Irja saapui kylään, oli ilma jo lämmin. Aurinko oli korkealla, eikä tuuli enää puhaltanut kylmästi, kuten järvellä. Kylätiellä tapaa Irja joukon lapsia myös matkalla kouluun. Toisella tytöillä ei ollut huivia, heillä kun oli lyhyt matka ja kun ilma oli jo lämmin. Oli joukossa useita kansakoulupoikia. Heille puistui mieleen kuinka usein he pitivät hauskaa kiusottelemalla Irjaa. Varsinkin Paavo halusi vielä maksaa entisiä kalavelkojaan. Sattuipa eräs tytöistä sanomaan: "Irja, etkö tiedä, että nyt on lämmin, mitä sinä huivilla teet?" Tästä pääsivät pojat taas alkuun: Irjahan se onkin! Minä luulin että se on Peräjärveltä kuppari-Karoliina kirjavassa linassaan!" Tähän tapaan jatkui puhe, kunnes kou-

Nuorten Osasto

lutalo pelasti pikku Irjan sillä kertaa.

Aika vaihtui, Noilla pienoisilla jäi lapsuusaika taakse. Edessä oli elämän koulu. Lapsellinen eripuraisuus loppui. Nyt jakautui kukin siihen luokkaan, mihin kuului. Irja ja Paavo molemmat olivat työläisluokan lapsia. Ei halveksinut Paavo enää Irjaa karkeassakaan huivissa. Voitokkaasti nyt Paavo tahtoi edustaa luokkaansa, mutta ei hän vielä kukaan päässyt itse voittoa juhlimaan. Köyhälistön puolesta taisteli Paavo. Uljaasti suoritti viimeisen tutkimuksensa — sai Suomen lahtereilta "päästötodistuksen".

Työn marttyyrit

Kirj. Arvid Johnson
(Jatk.)

Paikkakunnan tehdasteollisuuden synty. — Oskarin lapsuus.

Minusta tuntui hyvin oudolta, nähdessäni Oskarin äitinsä kanssa kokollemassa kuusenkäpyjä — poltopuiksi, kuten he sanoivat — vähäsen matkan päässä mökiltään. Ihmettelin tuota hommaa siksi, että että tehtiin sellaisella palkalla missä ei ollut mitään muuta kuin metsää, suurta Iivianhaa hongikkoa, jos minne siltänsä käänsi ja vieläpä ne olivat talollisten takamaita, joten isännät eivät siellä käyneet muuta kuin kerran elämässään. Astelin lähemmäksi saadakseni selvää asioiden oikeasta laidasta. Samassa Oskari huomasi minut ja juoksujalassa tuli minun luokseni.

Hän oli nähtävästi noin kymmenen vuoden ikäinen eli vähän vanhempi, liikkeiltään sukkela kuin orava. Suuret säkenöivät silmät osoittivat nuorta alkavaa elämäntoimintaa.

— Mitä? Oletteko tekin metsävahti? Se vissiin on erinomaisen tuottava ammatti, koska kaikki miehet ovat ruvenneet metsävahteiksi — tuumii poika.

— En! En minä ole metsävahti, koetin hänelle selittää. — Minä olen vaan tavallinen työmies. Käväsin tuossa saharakennuksella työtä kysymässä, ja eiköhän siellä jonkun näköistä saanekin, niin päälyysies sitä ainakin arveli.

— Jaa — tuumii Oskari — minä vaan arvelin, että jos te taas sakotatte noista kuusen kävyistä, niin sitten minä menen linnahan, ei isä ainakaan maksa enää toista sakkoo minun tähteni.

Oskarin näitä puhuessa tuli siihen hänen äitinsä helma täynnä käpyjä. Hän kai huomasi minun ei olevan mikään vaarallinen mies, siksi hän rohkeni niiden kanssa tulla luokseni.

— Hyvää päivää vieras!

Samassa Oskari ehätti äidilleen sanomaan:

— Ei hän ole metsävahti, hän on tavallinen työmies niinkuin meidänkin isä.

— No, no, eihän ne varsin kaikki ihmiset vielä niitäkään ole, vaikka se hyvin kyllä siltä näyttää. Vieras vissiin on työn etsinnässä?

— Nimeni on Kalle Kekonen, ammatiltani rasvari. Joo, työn etsinnässä kylläkin. Onhan sitä jo luvassakin jonkunlaista palikkain kantoa. Oikeaa ammattiani en saa vielä johonkin aikaan. Palkat kyllä kuuluu olevan vähän paikkakunnan muotoiset, mutta mihinkä sitä rahaton mies tästä umpikujasta muuallakaan menee. — Kaksi markkaa päivältä lupasivat nyt ensialuksi. Kuului siinä hetken päästä olevan vähän korotuk-

sen varaa — muuten se näytti vähän niinkuin armeliaisuuslaitokselta. Minulla ei tällä kertaa ole paljon arvostelemisen varaa, kun on taskut tyhjänä. — Mutta kortteerista ja ruuasta tässä olisi kysymys? — Mutta minun päähäni ei tahdo mahtua tuo teidän puuhomme näin synkeän metsän sisällä — vai onko ukkomies niin väsyksissä iltasella, että hän ei jaksa niitä hankkia? Jos niin on, niin minäkin voisin häntä iltasella auttaa, jos nimittäin olisi mahdollista?

— Ei. Kyllä ukko niitä aina ennen sai tehtyä, että niitä oli vuodeksi eteenkin päin ja saimme me niitä jo Oskarinkin kanssa tehtyä, mutta tuo "armeliaisuuslaitos" sen sai aikaan heti kun tuohon tulivat. Olihan sitä polttopuuta edes kylläksi ennen, niinkuin näette sitä siinä vieläkin olevan, ja otettiin sitä joskus suurempikin puu kenenkään mitään virkkaamatta. Kyllä nyt on toisint! Pieniä risujakin kokoillessa on katsottava kahden puolen kuin "varis rikkakasalla", sillä metsävahti mahdollisesti vaanii jokaisen puun juurella. Kyllä se tämäkin keuhku "armeliaisuus" näyttää koituvan meille köyhille rasitukseksi ennen pitkää. Nyt jo ensi vuonna on mennyt köyhiltä vapaat laidunmaat ja kolmen tuuman vahvuinen kitunut puu maksaa 25 markkaa. Luulisitteko tämän vetelevän miehelle, joka myy itseään kahdesta markasta päivän, silloinkin enemmän tarjoovalle? Niin, se tuo kaksi markkaa näyttää kylläkin isolta summalta ensi alussa vertaamalla siihen rahamaksuun mitä isännät tapasivat maksaa, mutta minusta silti tuntuu että elämä on huononemaan päin. Metsävahteille se tämä "puulaaki" näyttää suurinta huomiota antavankin, ja mikseo, eihän se "armeliaisuus" muuten voi kestää, jos ei ole jostakin toivoa. Tämän pitäjän talollisten metsissä ei kyllä enää linut laulele, vaan laulelivatpa ne vielä jonkun aikaa A—ten "puulaakin" metsävahteille. — Mutta, eiköhän vieras mennä tupaan katsomaan jos saatisiin kuppi kuumaa, varmaan se jo maistaa vieraallekin, koska on iltapäivä käsissä. Varmaankaan ette ole syönyt päivällistäkään, koska olette tänne ehtinyt heti päivällisen jälkeen? — Näytätte olevan ymmärtäväinen mies ja niinollen käsitte köyhien vieraanvaraisuuden. Olkaamme tyytymättömiä! Se on kultainen sääntö työläiselle, vaan silti riemulla nauttikaamme mitä meillä on, samalla kohteliamalla yhteiset pyrintömme parempaan. — Luullakseni guhuite asunto- ja ruuansantimahdollisuudesta äsken, sanoessanne sen olevan arveluttavaa rahattomalle, varsinkin oudolla paikkakunnalla. Te tietenkin kulkevana työläisenä tunnette tämän seikan paremmin kuin yksinäisessä metsämökissä elämänsä asunut työläisvaimo. Samalla te myöskin mahdollisesti selvästikin ymmärrätte, mistä se johtuu. Teollisuustyöläisenä on teollisuus sen teille opettanut?

— Kyllä se opettaa monta lajia kurjuutensa avulla, vastasi Kalle. — Ensiksikin ajattelevaa ihmistä se opettaa ihmisyyteen toisia kansaveljiään kohtaan, koska se häntä alinomaan pakottaa etsimään heidän apuaan. Toisille työläisille, jotka eivät vielä huomaa järjestelmällistä riistoa, joka piljee yksityisten pyyteiden varjossa, se näyttää tietä rikollisuuteen. He luulevat, että yhteiskunnassa, missä kaikki perustuu riistolle, ei ole muuta mahdollisuutta kuin katsoa omaa etuaan kukin itsekohdastansa, ollenkaan valitsematta keinoja millä tavalla. He siis eivät käsitä yksityisistuksen pyhyttä maistamatta

sen suojelulaitoksista, joihin kuuluu vankila ja poliisilaitos. Rosvolla ja varkaallakin on ero. Rosvota laillisesti eli varastaa laittomasti, siinä on enemmän kuin yksinkertainen ymmärtää. — Te myönnätte siis minulle asunnon ja ruokaa edes hetkeksi luottoa vastaan? — Voisimme jututella näistä asioista myöhemmin. Ei sillä, etteikö ne olisi kaikkein tärkeimmät meille kaikille, vaan osaksi senkin tähden, että silloin olisi ko-koonnuttava joukolla keskustelemaan. (Jatk.)

Elämän liikkuvia kuvia

(Jatkoo kahdeksannelta sivulta)

muista että on sellaisia raakalaisia, jotka tekevät edellä mainituista tekoja, että panevat ylhäisiä ihmisiä työhön." Kuningas viittasi lakeijalle täyttää lasit. Kuningas jatkoi: "Nämä raakalaiset anarkistit, bolshevistit täytyy hävittää!" Kuningas viittasi viinurille täyttää lasit jälleen. "Ja jollemme niitä hävitä hävittävät ne meidät, hävittävät sivistyksen (taas täytettiin lasit) niin ja eihän sitten olisi kuka (lakeija tarjosi tulta herrojen sikan-reihin, kuiskaten samalla kuninkaan korvaan: Eihän sitten olisi kuka komentaa!) "Eihän sitten olisi kuka komentaa", matki kuningas juhla-liisesti. "Ho, ho, hoo!" hohottivat herrat yhteen ääneen. Lakeija huomattuaan saavuttaneensa noin suuren menestyksen, iski silmänsä ja lip-pasi käden longalle. Mutta pian hän kohtasi pääministerin jäätävän katseen ja oli muutettava asentonsa. (Lakeija James ei muuten ollut tyhmäkään mies, vaan elämänsään joutui hän näyttelemään nuoleskelevan lakeijan roolia, jota hän sydäme-stään inhoi). Vielä samana yönä päätettiin lähettää sotaväkeä piirit-tämään tuota uutta "Työntasaval-taa". Ja seuraavana aamuna mah-tava laivasto oli valmis matkalle. Siel-lä oli koko hoviseurue onnittelema-sa matkalle lähteviä sotilaita. Mää-rä oli: Ei mitään armoa, tapettakoon ne vaikka nälällä; niiden lapsetkin toki murhattakoon joka yksil! Ja niin laivasto höyräsi mukana murhaa ja hävitystä toisin ajattelevia ihmisiä kohden ja tämä oli sivistystä.

Voi orjalasten kahlituita miehiä, jossa aina on tumma tuska. Voi oikeuden pilkkua ja väkevemmän vääryyttä ja sortoa. — Vaan te tulette tietämään totuuden ja totuus on vapauttava teidät!

Hilma Nylund.

— Jos tahdot tehdä hyvän palveluksen tuttavallasi tilaa hänelle Toveritar.

Osoite-ilmoituksia.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluseura kokoontuu joka torstai klo 2 ip., 713 E. 1st St. — Tervetuloa.

ASTORIAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka torstai-ilta, kello 8. Osoite: 262 Taylor Ave.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Ahjolassa, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osoite: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

PORTLANDIN S. S. Osaston ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka toinen torstai-ilta, kello 8. — Osoite: 719 Montana Ave.

HANNAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään jokaisen viikon torstaina, kello 8 j.p.p. Huom! Kahvia saatavana joka kokouksen loputtua.

WAUKEGANIN, III., S. S. O. viralliset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena sunnuntaina, alkaen klo 2 ip. — Osaston ompeluseuran kokoukset ovat joka toinen torstai, alkaen klo 2 j.p.p. Vähä-via kokouksen loputtua.